

GLEDALIŠČE - Spletna premiera pravljice bratov Grimm v **SNG Nova Gorica**

Jankove in Metkine težke preizkušnje

NOVA GORICA – Takoj je treba povedati: živ stik, dihanje dvorane z odrom, nefiltrirani zvoki in občutki so prvobitni elementi, ki oblikujejo teater kot umetnost. Brez simbioze med vsebino insceniranega, igralcem, gledalcem in ostalimi ustvarjalci uprizoritve ostaja gledališče torzo, nepopoln produkt artističnega prizadevanja.

Ampak bolje kot nič. Celo veliko bolje in vredno pohvale!

Tako bi lahko opredelili napor Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, ki se je odločilo v soboto premierno uprizoriti znamenito nesmrtno pravljico bratov Grimm *Janko in Metka*. Premiera je na malem odru seveda potekala brez gledalcev, a po spletu si jo je baje ogledalo preko 500 radovednežev, da bi si osvežili spomin na nesmrtno pripoved nemških ustvarjalcev. Vsem ni znano, da gre za pravljico o dečku in deklici, ki se ju hoče mačeha znebiti, saj družina živi v revščini in nima česa jesti, zato prepriča njunega očeta drvarja, da gredo v gozd in ko bosta otroka zaspala, ju tam zapustita. A Janko, ki je slišal omenjeno podlo zahtevo, si napolni žep s kamenčki in začrta pot, da se lahko z Metko vrmeta domov. Oče ju je vesel, mačeha ne. Naslednjega dne se zadeva ponovi, a ker ni imel kamenčkov, se Janko opremi s krušnimi drobtinicami. Te pa gozdni ptiči pozobajo in otroka se znajdetta v gozdu brez kompasa, tavata, končno naletita na hišico iz medenjakov, a ta je le prevara, čarovnica je njena gospodarica, ki Janka zapre v kletko in ga redi, da bi ga skuhala in pojedla. Naj skrajšam: vse se konča dobro – čarovnica umre v peči, otroka pa se vrmeta domov, kjer ju pričaka srečni očka. Mačeha namreč ni več.

Zgodba ni tako naivna kot se kaže na prvi pogled. Je metafora odraščanja, gre za pot skozi življenje, gre za napor preživetja v težkih pogojih, za odraščanje in samospoznavanje. Nezgode

V vlogah Janka in Metke nastopata Žiga Udir in Anuša Kodelja, ki zgodbo pripovedujeta z zvoki in izraznimi gibi, saj predstava režiserja Andreja Jusa ni govornjena

PETER UHAN / SNG

človeka krepijo, da postane močan in da s svojo notranjo moralno močjo premaga zlo.

Novogoriška uprizoritev je pravljico bratov Grimm umestila na oder, ki postane hkrati video studio (posnetki so delo Andreja Kamnika). Režiser Andrej Jus se je odločil za lahkotno preigravanje znamenite zgodbe, pri čemer sta mu bila v veliko pomoč koreograf Branko Potočan in glasba Polone Janežič. Pravljica *Janko in Metka* se namreč odvija brez besed, opremljena je le z zvoki in izraznimi gibi igralcev Žige Udirja, Anuše Kodelja, Dušana Teropšiča, Maje Poljanec Nemec in Dušanke Ristič, ki pa vendarle z lahkotnostjo, disciplino in natančno mimiko rišejo pravljico čarobnost. Skratka, Jusu je uspelo ustvariti spoj gledališča in filma, s pridom se je posluževal elementov praškega črnega

teatra oziroma panoptikuma z očarljivimi scen-skimi (Urša Vidic) podobami in pravljicnimi kostumi (Andrej Vrhovnik). Igra luči (Renato Stergulc) je dodatno akcentirala pripovedno rdečo nit. Predstava (brez predhodnega znanja pravljicne vsebine je ogled otežkočen) se je usmerila v neobremenjeno razbiranje zgodbe z mnogimi poskočnimi humorističnimi podtoni.

Po računalniku teče videopredstava kratkočasno, primerna je za predšolske otroke in prve razrede osnovne šole. Prepovedana pa ni niti starejšim gledalcem, saj je na dobri igralski artistični ravni, je živa in dinamična, brez praznin in padcev in omogoča družinsko podoživljanje umetniškega dogodka. Lahko bi rekel, da je po svoji vizualni podobi celo zasranjeno sugestivna.

Marij Čuk